

Tijdschrift

VAN HET EUROPEES GENOOTSCHAP
VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE

VOL. XXI (juli-augustus 1971) N° 7-8

Tijdschrift: MOORS E.

Bijdrage: Beschermend lid: 300 fr. te storten aan
Lid: 200 fr.
LE MAIRE, P., 53 de Broquevillelaan, Brussel 15 of
op P.C.R. 8460.38 van het genootschap te Brussel of
via de Afdelingen

Nederlandse leden: briefwisseling aan MOORS, E.,
Oude Antwerpsebaan, 161, MECHELEN

Dit blad bevat in bijlage 6 bladzijden publiciteit van leden

DE KATALOGI JUNI EN JULI-AUG. VERSCHIJNEN IN SEPTEMBER

Op 10 augustus 1971 overleed onze Ere-Voorzitter de Heer
De Potter J. op 86 jarige leeftijd.

Geestdriftig numismaat en oordeelkundig verzamelaar, was hij
een van de onzen sinds de oprichting van het genootschap.

Wij waarderen hem om zijn kennis maar ook om zijn hulp
en zijn onuitputtelijke vriendelijkheid ten dienste van allen
die steeds beroep op hem konden doen.

Wij zullen steeds aan hem denken als een vriendelijke
Gentlemen, want hij verenigde in zich de hoedanigheden van
een man met een goed hart met deze van een numismaat.

Wij, die een vriend verliezen, betuigen aan zijn familie de
oprechte deelneming in de rouw die hun treft.

NOTULEN VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN HET E.G.M.P. TE LA LOUVIÈRE DE 13 JUNI 1971

De vergadering werd geopend door de heer Paul de Baeck, Algemeen Voorzitter, bijgestaan door de HH. Ausselet, Colaert, Alaerts, Baurin, De Mey, Dewil, Frans, Herssens, Lauriers, le Maire, Martiny, Michaux, Moors, Orban, Spitaels, Taelman, in tegenwoordigheid van een 70-tal leden.

1. De voorzitter verklaart de vergadering als geopend. Hij dankt het inrichtend comité, voorgezeten door de heer Spitaels, en wenst haar voor haar organisatie en de perfecte tentoonstelling, geluk.
2. De voorzitter vraagt de aanwezigen de overleden leden in de voorbije sessie te willen herdenken :
HH. DEVRIES W., VAN MALDEREN R. en WUYTS van de afdeling Antwerpen.
GEBTS en LARCIER van de afdeling Brussel.
ROSSEL en THIENPONT van de afdeling Gent.
3. Hij geeft vervolgens lezing over de activiteiten van de beheerraad. Het vermeldt de oprichting van nieuwe afdelingen te Hasselt, Namen, Nivelles, Tienen en Sint Katelijne Waver en de aansluiting bij het E.G.M.P. van de kringen Mulhouse en Besançon.
Hij brengt hulde aan de afdeling Brussel voor het schitterend welslagen van de Internationale Numismatische dagen op 24 en 25 april 1971.
Hij doet een oproep om medewerking van alle leden, om voor het Maandblad een meer levendige samenwerking te verkrijgen, het Bulletin mag niet alleen een modegril zijn van het genootschap maar de band die alle leden verenigt.
4. De schatbewaarder, de heer le Maire, geeft vervolgens een verslag van de financiële toestand over het werkjaar 70 en de vooruitzichten voor 1971.
Het aantal leden bereikt 1216, verdeeld bij de Vlaamstaligen 569 en Franstaligen 647. Het cijfer is verdubbeld in 6 jaar en hoeft verder geen commentaar.
5. De heer Magain, niet aanwezig, heeft aan de President laten weten dat het aantal boekaanvragen sterk verminderd is. De voorzitter zal evenwel aan de bibliothekaris vragen de lijst van de ontleende boeken samen met de naam van de ontleener voor te leggen.
6. Na Lezing van verschillende rapporten, geeft de vergadering met eenparigheid van stemmen ontlasting aan het comité voor zijn beleid.

7. Eveneens met algemene goedkeuring, door handgeklap, worden de leden van de beheerraad, niet voorzitter van een afdeling, herkozen voor uitoefening van diverse ambten in de schoot van de beheerraad, HH. DE MEY, HERSSENS, LE MAIRE, MAGAIN, MOORS.
Op voorstel van de heer voorzitter worden de heren De Wit en Van Nederghem, gekozen voor verlichting van het dagelijks bestuur.
8. De voorzitter leidt daarna het debat in op het probleem van de vervalsingen. Na beraadslaging tussen de motie voorgelegd door de Luikse afdeling, zie XX - 7/8 - 1970, blz. 100, en deze voorgelegd door de heer Colaert, stemt de vergadering en neemt de meest gunstige, voorgesteld door het comité en verschenen in het maandblad nr. 5/1970 blz. 65/68.
De afdelingen kunnen nochtans onverminderd ter plaatse bijzondere maatregelen treffen aangaande deze zaak.
9. De voorzitter bericht tenslotte dat de herdenkingspenning 1971, opgedragen werd aan de heer Ausselet, vice-voorzitter.
Hij betreurt echter dat door oorzaak van een staking bij de Franse Spoorwegen, de zending aan de grens geblokkeerd werd.
De zitting werd beëindigd om 12.30 u.

DE SCHATBEWAARDER

GESCHIEDENIS VAN DE MUNT DOOR DE EEUWEN HEEN

GEEF AAN DE KEIZER...

Lange tijd heeft het Westen gemeend de Joodse munt te kennen dank zij de vruchtbare verspreiding van de dertig denarii, prijs van het Judasverraad en vrome herinnering die de kruisvaarders van hun verre tocht hadden meegebracht. De kramers van de Heilige Plaatsen, afstammelingen van dezen die Christus uit de tempel hadden verjaagd, maakten inderdaad misbruik van de goedgelovigheid van de bedevaarders en stopten hen, tussen de andere relieken een munt in de handen die gemerkt was met het woord RODON. Het was een koud kunstje deze toe te schrijven aan Herodes en te zeggen dat ze de geldbeugel van Judas had gesierd. In feite was het een tetradrachme, op het eiland Rhodos geslagen. De beeldenaar van Herodes was in feite die van Apollo.

Jozef was geen drie ganzen waard

Waren de handelaars in religieuze voorwerpen, die in Jeruzalem goede zaken deden, verplicht de herinnerings-denarii die ze hun klanten aanboden overzee te halen, dan was dat om de eenvoudige

reden dat de Joden geen eigen munt hadden. Het lijkt paradoxaal, maar dat volk misprees geld. En deze afkeer is met het verloop van tijd niet afgestorven want midden in de twintigste eeuw vindt men in Israël nog Kibboetsen die koppig weigeren die munt te gebruiken waarvan wij denken dat ze onmisbaar is voor commerciële uitwisseling.

Om zo taai te zijn moet die afkeer diepe wortels hebben. Misschien moet men zelfs tot de Genesis terug gaan, tot de tijd waarop in Egypte de munt ontstond. De Joden waren niet ontsnapt aan de golf van nieuwsgierigheid en interesse die deze nieuwigheid in de wereld van de Middellandse Zee verwekte. Ze vernamen het bestaan ervan door de Arabische handelaars die hun woestijnachtige weilanden doorkruisten en de eersten waren die deze revolutionaire betalingsmethode propageerden. De zonen van Jacob kregen op hun beurt zin dat mooi rinkelend metaal, dat blijkbaar zo waardevol was, te betasten. Dit speelde in zekere mate een rol in de beslissing hun broer Jozef aan een voorbijtrekkende karavaan te verkopen. De koop werd gesloten, zo leert de bijbel, voor twintig zilverlingen.

Hoe moet men zich die twintig stukken of sikkels, die de karavaanhandelaars die avond neertelden, voorstellen? Waarschijnlijk waren het Egyptische tabnoes, een soort geplooid stuk metaal dat ongeveer honderd gram woog. Men had er acht nodig om een gans en 119 om een os te kopen. De handelswaarde van een slaaf lag dus zeer laag. De bijbel zegt ons echter niet hoeveel de Arabieren zelf in Egypte wonnen op die koop.

... en Herodes had niets van een arend

Erg slecht gestart, verbeterde de relatie tussen de Joden en het geld niet als men zowat overal begon met figuren en portretten op de stukken af te beelden. Integendeel. De diepe afkeer die de Semieten steeds gehad hebben voor afbeeldingen is gekend. Ze hebben er zich dus wel voor gewacht een geldstuk uit te geven, geldstuk dat a priori met onzuiverheid was gemerkt en van zijn oorsprong af de stempel van het verraad droeg. Koning Antiochos van Syrië wist daar niets van. Zo beging hij de zware vergissing hen plechtig toe te staan een nationale munt te slaan, toen hij hen, iets meer dan een eeuw voor onze tijdrekening, eer wilde bewijzen en ze aan hem verbinden. Een jaar later was er in Israël nog steeds geen munt maar wel een oorlog met Syrië.

Tijdens de tussenperiode, en onder voorwendsel een einde te maken aan de godsdienstoorlogen die Judea verdeelden, ontscheepten er de Romeinse legioenen, vastbesloten er de « Pax Romana » te doen heersen. Deze lovenswaardige bezorgheid volkeren met binnenlandse moeilijkheden te helpen wordt uitstekend weergegeven door de munt bij gelegenheid van hun tussenkomst uitgegeven: een vrouw stelt het Joodse volk voor; soms knielt en smeekt ze, soms is ze aan de voet van een trofee geketend.

Diezelfde militairen plaatsten een van hun goede vrienden op de troon, een Arabisch-Joods mesties, Herodes genaamd. Vlees noch vis trachtte hij zijn afkomst te doen vergeten door zich tot in de toppen van zijn vingers te romaniseren. En vermits hij er lange had, deed het geldstuk weldra zijn intrede in Israël. De tekst was in het Grieks gesteld, dat was immers de mode, en op de munt prijkte de arend der legioenen die de macht hadden verzekerd. Gaf me dat een revolutie! Buiten zichzelf haalde het volk op één dag alles wat arenden droeg in Judea, neer zonder de reusachtige vogel die zijn gouden vleugels over de top van de tempel uitstreckte, te vergeten.

Voorzichtigheidshalve verving men de arenden door drievoeten en palmen. Ondanks dat overleefde het muntstuk nauwelijks de familie Herodes. De onhandigheid van de jongste spruit, zijn lichtgelovigheid, die geïllustreerd wordt door het uitmoorden van de onnozele kinderen, leverde hem een vergulde ballingschap in onze Gallische gewesten op terwijl er terzelfdertijd in Judea een Romeins procurator benoemd werd. Deze laatste had de macht geld te slaan. Hij gebruikte ze slechts om een bronzen prul met de Griekse naam van Tiberius en Latijnse allegorieën uit te geven. De goede stukken, rinkelend en volwichtig kwamen van Rome en droegen de beeldenaar van de keizer. Het was een van die munten die door een Farizeër aan Christus werd voorgehouden « Toon me een denarius, zei hij hem, en zeg me van wie de beeldenaar en het opschrift zijn ». En als iedereen de voorkant van het stuk bekeken had en de buste van Tiberius gezien had, sprak hij de beroemde woorden: « Geef dus aan de Keizer wat van de Keizer is! En aan God wat van God is ».

De jongste munt ter wereld

De Farizeëen konden moeilijk voordeel halen uit die uitspraak, zij die geen nationale munt hadden. Al de muntstukken van de gekende wereld waren in Judea vrij in omloop, ze werden naar het gewicht van het edelmetaal in sikkels geschat. En als Christus, gelijk alle burgers, zijn belasting moest betalen, dan was het nu eens een Grieks stuk, dan weer een gouden stateros die hij door zijn leerlingen in de muil van een vis liet vissen. Op het eerste zicht is het procédé eigenaardig. Maar men vergete niet hoezeer het geld vroeger met de dierenriem verbonden was. En men onthoude dat de zon in de Evangelische tijden in het vernaal punt van het sterrebeeld der Vissen stond gelijk ze tijdens de periode van het Gulden Vlies in dat van de Ram stond.

In de onmogelijkheid die munt, die de lange Romeinse bezetting onmisbaar gemaakt had, af te schaffen, bepaalden de opstandelingen van 66 en 133 er zich meestendeels toe over de Romeinse denarii zeer eenvoudige Hebreeuwse tekens te slaan, zoals druiventrossen en palmbomen, tempelzuilen en rituele palmtakken. Men begrijpt ze heel goed. Rome had niet gearzeld het Joodse volk opnieuw

op zijn denarii voor te stellen door een vrouw in tranen neergezeten aan de voet van een palmboom. Daarnaast stond volgende legende : « JUDEA CAPTA », « Judea onderworpen ».

Daarna kwamen de legioenen terug. Jeruzalem werd belegerd, bezet, verwoest, herdoopt tot Aelia Capitolina. De Joden verspreidden zich en droegen de handigheid met vreemde munten om te gaan met zich mee, alsook het misprijzen voor geld dat het risico toelaat maar ook de mogelijkheid met zich meebrengt, zonder het te zoeken, fortuinen op te bouwen. Na negentien eeuwen zwerven bezit Israël nu zijn eigen munt. Een munt die praktisch geen geschiedenis heeft, de jongste munt ter wereld.

SAINT-HILAIRE

Overgenomen uit het tijdschrift
« IBF » n° 25/1968

DE NOODMUNTEN VAN DE SPAANSE BURGEROORLOG 1936-1939 ⁽¹⁾

zijn niet zonder belang voor de numismatiek van dit land. Zoals het doorgaans voorkomt tijdens een oorlog, is er vlug een tekort aan pasmunt en worden er door verschillende officiële instanties noodmunten uitgegeven om aan dit euvel te verhelpen. Zo ook was dit hier het geval en wel langs beide zijden van de barrikaden. De opstandige troepen schijnen wel het eerst in verlegenheid te zijn geraakt en in 1936 reeds werden er al door verschillende steden noodmunten aangemaakt en uitgegeven. De meeste ervan droegen echter geen datum van uitgifte en zijn, voor de liefhebbers onder de verzamelaars, nogal prijzig in verhouding met deze, uitgegeven door de gemeentebesturen waar de regeringstroepen nog vaste voet hadden, alhoewel er onder deze laatsten ook wel enkele zeldzame spullen zitten. Deze werden allen in 1937 uitgegeven, maar velen dragen geen jaartal.

Laten wij beginnen met de munten te beschrijven van 1936, uitgegeven door gemeenten die onder het gezag der rebellerende troepen stonden :

Verklarende nota : achteraan de beschrijving van iedere munt vermelden we twee getallen : het eerste is de diameter bij benadering (24) en het tweede geeft de huidige gangbare waarde in belgische franks voor een stuk in goede staat (150), dus als volgt : (24) (150).

(1) JOSE A. VICENTI, *Espana 1869-1969. Centenario de la Peseta como Unidad Monetario Nacional.*

EL ARAHAL (Prov. Sevilla)
50 Cts z/datum, in messing, (21) (750)
1 Peseta z'datum, in messing, (28) (150)
2 Pesetas, z/datum, in messing, (32) (200)

Vz. boven in halve cirkel : Ayuntamiento
onder : Arahal
in het midden : de waarde (of : 50 centimes, of : 1 Peseta,
of : 2 Pesetas (in twee lijnen)

Kz. glad bij alle drie deze stukken.

CAZALLA DE LA SIERRA (Prov. Sevilla)
10 Cts z/datum, in messing (24) (150)

Vz. boven rechts : Provisional, en links : lauwertak
midden boven : Curso interior
onder en groter : 1 0 Cts (in twee lijnen)

Kz. rechts in 't veld : wapenschild
boven half rond : Cazalla
in 't veld : de la Sierra (in twee lijnen)
onder en kleiner : Año de la Victoria

LORA DEL RIO (Prov. Sevilla)
25 Cts z/datum, in messing (25) (750)

Vz. boven links : Provisional, en rechts : korenaar
midden boven : Curse interior
midden onder en groter : 2 5 Cts (in twee lijnen)

Kz. boven in cirkel : Lora del Rio
in 't veld : wapenschild

MARCHENA (Prov. Sevilla)
25 Cts z/datum, in messing (45) (350)

Vz. boven half rond : Vale
onder half rond : Marchena
midden : 2 5 C

0,25 Cts z/datum, in messing (45) (2200)

Vz. zelfde als boven, maar waardecijfer : 0 2 5 C.
Kz. van beide stukken is glad en hebben een primitieve afwerking.

MOGUER (Prov. Huelva)
1 Peseta, 1936, in lood (35) (3500)

Vz. boven links half rond : Ayuntamiento
er onder in twee lijnen : de / Moguer
in 't veld : primitief gegraveerde stier n/rechts, met de
datum, 19 - 36, tussen de poten
onder : Curso interior

Kz. in 't veld : wapenschild met links : 1 en rechts : P
onder half rond : Año triunfal

PUEBLA DE CAZALLA (Prov. Sevilla)
10 Cts z/datum, in messing (24) (350)

- 25 Cts z/datum, in messing (28) (750)
 Voor beide stukken: Vz. groot in 't veld: 1 0 of 2 5 Cts (in twee lijnen)
 Kz. boven half rond: Puebla de Cazalla
 onder half rond: Curso interior
 in 't veld links: pijlenbundel
 rechts ervan in drie lijnen: Año / de la / Victoria
- GOEVERNEMENT VAN BURGOS**: in de muntplaats van Wenen (Oostenrijk) werden in 1937 stukken van 25 Cts aangemaakt in nikkel, die de meesten onder u wel zullen kennen. Het stuk kan beschouwd worden als de eerste officiële aanmuntung van het nieuwe bewind, alhoewel de burgeroorlog nog niet ten einde was.
- De lijst van munten die nu volgt is omvangrijker en de steden en gemeenten die tot de uitgifte besloten, bevonden zich op dit ogenblik nog onder het republikeinse bestuur.
- ASTURIAS Y LEON** (Consejo de)
- 50 Cts 1937, in kopernikkel (20) (100)
 Vz. boven half rond: Republica d'España
 in 't veld, groot: 5 0 Céntimos (in twee lijnen)
 onder: 1937
 Kz. boven half rond, klein: Consejo de Asturias y Leon
 in 't veld: symbolen van de arbeid (tandwiel, hamer, korenaren, enz.)
- 1 Peseta 1937, in koper (23) (75)
 Vz. in 't veld, groot: 1 Peseta (in twee lijnen)
 er boven: zon met stralen
 er onder: 1937
 Kz. rondom van links naar rechts: Consejo de Asturias y Leon
 in 't veld: zaaier, naar links
 onder, klein: España
- 2 Pesetas 1937, in kopernikkel (26) (35)
 Vz. als vorige
 Kz. boven half rond: Consejo de Asturias y Leon
 in 't veld: alegorisch beeld van de arbeid,
 waaronder, klein: España
- SANTANDER, PALENCIA Y BURGOS** (Consejo de)
- 50 Cts. 1937, in kopernikkel (19) (75)
 Vz. boven half rond: Por la Independencia
 in 't veld: 50 Cts. (in twee lijnen) tussen twee korenaren
 onder, klein in twee lijnen: Republica / Española
 Kz. boven half rond: Consejo de Santander, Palencia y Burgos
 in 't veld: smid aan de arbeid, links, en fabrieken op de achtergrond
 onder: 1937

- 1 Peseta 1937, in kopernikkel (23) (75)
 Vz. boven half rond: Republica
 er onder: Española
 in 't veld, groot in twee lijnen: U N A / PESETA tussen lauwerkrans
 Kz. links: wapenschild
 rechts daarvan, in zes lijnen:
 Consejo / de / Santander / Palencia / y / Burgos
 onderaan: 1937
- MENORCA** (Balears)
- 5 Cts 1937, in messing (13) (200)
 10 Cts 1937, in messing (15) (100)
 25 Cts 1937, in messing (17) (100)
 1 Peseta 1937, in messing (18) (100)
 2,50 Pesetas 1937, in messing (22) (150)
- Buiten het formaat en de waarde bepaling zijn al deze stukken gelijk, op een paar variëteiten na.
- Vz. van boven naar onder, half rond rechts:
 voor de 3 eerste: R. Española
 voor de 2 volgende: Republica Española
 verder: lauwertak aan de linker zijde
 in 't veld, boven: Vale por
 daar onder, groot in twee lijnen, de waarde, waaronder: ster
- Kz. rondom in cirkel:
 voor de 5 en 10 Cts: Consejos. Municipales. D. Menorca 1937
 voor de 25 Cts.: Consejos. Municipales. De. Menorca 1937
 voor de 1 en 2,50 Pesetas: Consejos. Municipales. Menorca. 1937
 in het midden: wapenschild
- EUZKADI** (Baskenland)
- 1 Peseta 1937, in nikkel (21) (35)
 2 Pesetas 1937, in nikkel (26) (35)
- Beide munten zijn gelijk, op de waarde na.
 Vz. in 't veld: hoofd van Marianne, links
 er rond, links: Gobierno
 er rond, rechts: de Euzkadi
 Kz. in 't veld: waarde: 1 (of 2) Peseta(s) 1937 (in drie lijnen)
- AMETLLA DEL VALLES** (Prov. Tarragona)
 (de tekst is duidelijk in het Catalaans)
- 25 Cts z/datum (1937), in messing (27) (100)
 Vz. boven: Ajuntament — en vlak er onder: de
 onder: Ametlla des Valles
 midden, groot: 2 5 — er onder: Centims

Kz. deze en volgende munten dragen hetzelfde wapen, met
 variëteiten in arabesken en punten : de 25 Cts. heeft viermaal
 3 punten rond het schild.

50 Cts. z/datum (1937), in aluminium (20) (75)
 Vz. tekst zelfde als vorige, maar in 't veld :
 50 CTS, op één lijn.
 Kz. als vorige, maar viermaal één punt

50 Cts. z/datum (1937), in aluminium (20) (200)
 Vz. in 't veld : 50 CTS, tussen twee horizontale lijnen
 Kz. als vorige

1 Peseta z/datum (1937), in aluminium (26) (100)
 Vz. in 't veld, groot : 1
 daar onder, tussen twee arabesken : PESETA
 Kz. als op de 25 Cts.

1 Peseta z/datum (1937), in aluminium (28) (200)
 Vz. tekst als de 50 CTS, maar : Una Peseta
 Kz. als vorige

ARENYS DE MAR (Prov. Barcelona)

50 Cts z/datum (1937), in aluminium (20) (1250)
 Vz. boven halffrond : Consell Municipal
 onder halffrond : d'Arenys de Mar
 in 't veld, links : 50
 in 't veld, rechts : Cts, met wapenschild in 't midden

1 Peseta z/ datum (1937), in aluminium (28) (900)
 Vz. als vorige, maar : 1 wapenschild Pla
 Kz. van beide stukken.; glad

IBI (Prov. Alicante)

25 Cts 1937, in koper (24) (125)
 Vz. in 't veld : hoofd Marianne, links, tussen twee korenaren
 onder : 1937

25 Cts 1937, in koper (24) (350)
 Vz. zelfde als boven, maar op de achtergrond : doorstreepte
 landkaart
 Kz. voor deze beide munten : boven halffrond : Consejo Municipal
 onder halffrond : Centimos
 midden boven : IBI, er onder, groot : 2 5

1 Peseta 1937, in vernikkelde messing (23) (275)
 Vz. in 't veld, groot : 1
 er onder : PESETA
 Kz. boven halffrond : Consejo Municipal
 in 't veld, groot : I B I
 onder : 1937

NULLES (Prov. Tarragona)

5 Cts z/datum (1937), achthoekig zinken plaatje (22) (750)
 Vz. boven halffrond : Ajuntament

onder halffrond : de Nulles
 midden, groot : 5 er onder : Centims

10 Cts z/datum (1937), rond zinken plaatje (21) (750)
 Vz. boven halffrond : Ajuntament
 onder halffrond : de Nulles
 midden, groot : 1 0 er onder : Centims

25 Cts z/datum (1937), vierkant zinken plaatje (19) (750)
 Vz. boven : Ajuntament
 onder : de Nulles
 midden, groot : 2 5 er onder : Centims

50 Cts z/datum (1937), in messing, achthoekig (19) (750)
 Vz. boven : Ajuntament
 onder : de Nulles
 midden, groot : 5 0 er onder : Centims

1 Peseta z/datum (1937), in messing, rond (21) (750)
 Vz. boven halffrond : Ajuntament
 onder halffrond : de Nulles
 midden, groot : 1 — doorsneden van PESETA
 Kz. van al deze stukken : glad

OLOOT (Prov. Gerona)

10 Cts 1937, in ijzer (24) (750)
 Vz. midden dwars, links : 10, rechts : Cts, gedeeld door Mercu-
 riusstaf
 onder halffrond : 24-IX 1937
 Kz. rondom van links naar rechts : Ajuntament d'Olot
 midden : stadswapen

15 Cts 1937, in ijzer (28) (3000)
 Vz. midden : fabrieksgebouw met twee schouwen
 onder naar rechts, groot : 1 5 Centims
 links van boven naar onder : 24-IX-1937
 Kz. zelfde als vorige

SEGARRA DE GAIA (Prov. Tarragona)

1 Peseta z/datum (1937), in kopernikkel (24) (200)
 Vz. boven halffrond : Consell Municipal
 onder halffrond : Segarra de Gaia
 midden in cirkel, bovenste deel : 1 PESETA (in twee lijnen)
 onderste deel : wapen van Catalonië

1 Peseta z/datum (1937), in koper (24) (350)
 Vz. zelfde als vorige

1 Peseta z/datum (1937), in messing (25) (600)
 Vz. boven dwars : C.M.
 er onder, halffrond : Segarra
 er onder, recht : = de Gaia =
 onderaan, dikker, en aaneen : Ipta
 in 't veld : ingestempeld groot nummer, wat doet vermoeden
 dat deze uitgave stuk voor stuk werden genummerd zoals

dat bij bankbriefjes gebeurt
Kz. van al deze munten is glad

Ook het republikeinse goevernement kende blijkbaar een tekort aan pasmunt, want op het einde van het jaar 1938 besloot zij over te gaan tot het aanmaken van een aantal kartonnen ronde plaatjes van ca. 36 mm. doorsnede. Deze werden in de officiële Munt vervaardigd en droegen op éne zijde het oude koninklijke wapen gedrukt (verdeeld in Castilië, Leon, Catalonië en Navarra, tussen de ons goed bekende twee pilaren). Geen datum werd vermeld. Op de Vz. werden, om deze plaatjes het uitzicht van een munt te geven, postzegels en vervoerzegels van verschillende waarden aangebracht. De verzamelaar die zich aan het specialiseren op dit gebied zou willen « bezondigen », zal het niet onder de markt hebben, want niet alleen spelen de verschillende waarden hun rol, maar er werden zegels met cijfers (het bedrag) en met de beelddenaar van verschillende personaliteiten gebruikt. Bovendien hebben de « echte » specialisten nog een dikke kluit aan de soorten papier, kleur en dentilering. Postzegels met cijfers van 5, 10, 15, 20, 25 en 30 Cts. werden er voor gebruikt. Dezelfde waarden ook in vervoerzegels uitgezonderd de 5 Cts. Bovendien postzegels van 5 Cts tot de 1 Peseta met een beelddenaar. En voor die dingen worden prijzen betaald die variëren tussen 50 en 350 Fr., in de veronderstelling dan nog dat men ze vinden kan.

Al de hierboven beschreven munten dragen zoals u zelf kunt merken, de naam van de uitgeefster, hetzij de republiek, hetzij een gemeente- of een provincieraad. Er bestaan evenwel nog een heel stel andere munten in wit metaal van 1 en 2 pesetas zonder datum en zonder vermelding wie ze in omloop bracht. Buiten de waardebepaling dragen ze meestal een vrouwenfiguur en het is niet uitgesloten dat het hier om private uitgiften, dus een soort « tokens », gaat.

Wie nu lust blijkt te krijgen de hier beschreven metalen noodmuntverzameling aan te leggen, moet niet menen dit in een handomdraai te kunnen doen. Sommige zijn wel aan te schaffen zonder te veel moeite wanneer men er de prijs voor wil betalen, maar ik kan u verzekeren dat er heel zeldzame « beestjes » onder lopen.

Alicante, februari 1970

R. TIMMERMANS

Tentoonstelling

Van 7 tot en met 31/5, werd in de hall van de Bank van Brussel, Filiaal Kortrijk, een munttentoonstelling, betiteld « Oude en nieuwe munten uit de Nederlanden », gehouden. Tijdens de openingsplechtigheid waarop tal van prominenten uit de politieke, kulturele en financiële middens aanwezig waren, sprak de heer A. van Keymeulen, medewerker aan het Penningkabinet, volgende rede uit :

« De talrijke en met zorg uitgekozen muntstukken die hier samengebracht zijn geven een duidelijk overzicht van de muntomloop in de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden dit vanaf de XIIIe eeuw.

Dat de muntslag vaak een getrouwe weergave is van de politieke en economische toestand van een land komt tot uiting in de muntgeschiedenis van de Nederlanden.

De oudste hier tentoongestelde munten zijn de Kortrijkse denarii die in het begin van de XIIIe eeuw aangemunt werden en een typisch voorbeeld zijn van de feodale muntslag. De geleidelijke versterking van het centraal gezag alsmede de toegang tot de omvangrijke goudvoorraden in het Midden-Oosten en de Arabische wereld veranderen in de XIVe eeuw volkomen het uitzicht van de muntcirculatie. De prachtige XIVe eeuwse goudstukken die hier te bewonderen zijn, vertonen inderdaad een grote verscheidenheid wat betreft de beelddenaars. Deze munten hadden trouwens een sterk gewestelijk karakter.

Het is pas in de XVe eeuw, wanneer de Bourgondische hertog Filips de Goede alle gewesten van de Nederlanden onder zijn gezag brengt, dat voor het eerst in het ganse gebied van de Nederlanden gelijkvormige en gelijkwaardige munten geslagen werden. Gedurende het Bourgondisch tijdvak in onze geschiedenis verandert het aspect van de muntslag al naar gelang de zwakte of de sterkte van de regerende vorst. Het is ook tijdens die periode dat in de Noordelijke Nederlanden de autonome stedelijke muntslag tot bloei komt en dat de minderwaardige munten, uitgegeven door de heerlijkheden, in niet geringe mate het evenwicht in de muntcirculatie verstoren.

Tot in de tweede helft van de XVIe eeuw doen er zich geen noemenswaardige veranderingen voor behalve dan de opkomst van de zware zilverstukken die hun ontstaan te danken hebben aan de toenmalige vooruitgang van de techniek waardoor de exploitatie van de Midden- en Oost-Europese zilvermijnen gevoelig opgedreven werd. Onnodig te zeggen dat de ontdekking van Amerika en de toevoer van Spaans-Amerikaans zilver evenmin aan deze opkomst vreemd is.

Het is kort na het verschijnen van de zware zilverstukken dat aan de monetaire eenheid in onze gewesten een einde komt. Inderdaad, gedurende de regering van Filips II (1555-1598) komen de Staten in opstand tegen het Spaans gezag en deze politieke gebeurtenissen hebben een grote invloed op de muntomloop. De aanvallig geslaagde opstand geeft aanleiding tot de vervaardiging van een reeks Statenmunten en het zijn precies deze stukken die de voorlaatste eenheidsmunten vormen uit de geschiedenis van de Nederlanden.

De geleidelijke herovering van de Zuidelijke Nederlanden door de Spanjaarden heeft voor gevolg dat in deze provincies de koninklijke munten op naam van Filips II terug aangemunt werden. In de onafhankelijk geworden Noordelijke Nederlanden verschijnt daar-

entegen een ganse serie provinciale muntuitgiften. Eenmaal de scheiding tussen de Zuidelijke Nederlanden en de Republiek der Zeven Verenigde Provinciën een voldongen feit geworden is, gaan beide landen zowel op politiek als op monetair vlak hun eigen weg op en dit tot in 1815 wanneer beiden opnieuw tot een koninkrijk zullen verenigd worden.

In de Zuidelijke Nederlanden blijft gedurende gans het Spaans bewind het muntsysteem behouden dat door de aartshertogen Albrecht en Isabella in 1612 ingevoerd werd en gebaseerd is op de zilveren patagon en dukaton alsook de gouden souverein. Pas in de tweede helft van de xviii^e eeuw zal dit muntsysteem gewijzigd worden ingevolge de munthervorming van de keizerin Maria-Theresia (1740-1780). Tijdens de Franse overheersing komt een tijdelijk einde aan de binnenlandse muntslag en treffen wij in onze nationale muntomloop alleen nog Franse muntstukken aan.

De muntgeschiedenis van de Republiek der Zeven Verenigde Provinciën is meer gevarieerd. Aanvankelijk geeft iedere provincie afzonderlijk haar eigen muntreeksen uit. Ook de Rijkssteden brengen hun produkties in omloop en de toestand wordt op een bepaald ogenblik zodanig verward dat de « geldoorlog » uitbreekt. Pas op het einde van de xvii^e eeuw kan er van een min of meer homogene muntslag in de Republiek sprake zijn. De bloei van de handel en de economie geeft aanleiding tot het vervaardigen van twee verschillende muntuitgiften, te weten een reeks bestemd voor de binnenlandse markt (gouden ridders, zilveren ridders en zilveren dukaten) en een reeks uitsluitend bestemd voor de buitenlandse handel (gouden dukaten, zilveren leeuwendaalders en zilveren rijksdaalders).

Wanneer ook de Republiek door de Fransen bezet wordt en de Bataafse Republiek en nadien het Koninkrijk Holland gevormd worden, zullen de Noordelijke Nederlanden in de provinciale munthuizen de aanmuntung met de traditionele beeldenaars verder zetten. Pas met de inlijving bij het Franse Keizerrijk in 1810 zal in deze gewesten voor de eerste en de laatste maal de frank als munteenheid gebruikt worden.

De vorming van het Koninkrijk der Nederlanden waardoor de Noordelijke- en de Zuidelijke provincies opnieuw tot één natie versmolten brengt dan de laatste eenvormige muntreeks uit de geschiedenis. De keuze van de nieuwe munteenheid, de gulden onderverdeeld in 100 centen, wijst duidelijk om een compromis tussen beide partijen. Wanneer de Zuidelijke provincies in 1830 hun onafhankelijkheid afdwingen zal het koninkrijk België niet aarzelen om definitief met het verleden te breken en als munteenheid de frank boven de historisch nochtans meer verantwoorde gulden te verkiezen.

* * *

VERGADERINGEN DER AFDELINGEN

- Antwerpen* : 2^e en 4^e zaterdag der maand te 15 uur. Hotel « Billard Palace » Kon. Astridplein 40 te Antwerpen (aan centraal station).
- Brugge* : 2^e dinsdag der maand te 20 uur. Hotel « Terminus » 't Zand 16 te Brugge.
- Brussel* : 1e en 3e donderdag te 20 uur van elke maand. Hotel « Les accacias » Fonsnylaan 6 (achter de zuidstatie). Toegang te 19 uur.
- Charleroi* : 2e zondag der maand te 10 uur. Palais des Beaux Arts de Charleroi, Place du Manège te Charleroi.
- Gent* : 3e zondag der maand. Van 9.30 uur tot 13 uur. Café « Colombophile » President Rooseveltlaan 5 (Zuidpark) te Gent.
- Hasselt* : 1e zaterdag der maand 14-18 uur. Periode 1/9 - 31/6. 3e zondag der maand. 10-12.30 uur. English Pub, Grote Markt, 11 Hasselt.
- Kortrijk* : 3e zondag der maand te 15 uur. Hotel « du Nord » Statieplein 2 te Kortrijk.
- La Louvière* : 4e zondag der maand te 10 uur. Café de la Régence, Place Communale te La Louvière.
- Liège* : 2e en 3e zondag der maand, uitgezonderd juli en augustus, te 10 uur in café « Le Paris » 31 place de la République Française te Liège.
- Mons* : 4e zondag der maand te 10 uur. Aux Armes de Bootle, rue de Nimy (bij de Grote Markt) Mons.
- Moeskroen* : 1e zondag der maand te 15 uur. Exelsior Grote Markt 23 te Moeskroen.
- Nivelles* : 2e zaterdag van de maand te 15 uur en 3e zondag der maand van 10 uur tot 12.30 uur. « Café de l'Union » Grand Place te Nivelles.
- Namur* : 1e zondag der maand van 10 uur tot 12 uur. Cercle Militaire, Rue Déwé (place Leopold).
- Mulhouse* : 3e zondag van de maand van 9.30 uur tot 12 uur. Salon Vert du Buffet. Central Station te Mulhouse (Frankrijk).
- St. Kat. Waver* : 1e en 3e vrijdag maand om 20 uur. Domein « Heiveld » Mechelsesteenweg 19 te St. Katelijne Waver.
- Leuven* : 1e zondag der maand te 9.30 uur. Café « Rubens » Bondgenotenlaan 15 te Leuven.
- Tienen* : 4e zondag van 10 uur tot 13 uur. De Toekomst Stationsplein 72 te Tienen.

Op een vergadering te Antwerpen werd een penning getoond, eigendom van de Heer Luyten J., betreffende het huwelijk van de Hertog van Brabant met Maria Hendrika, Aartshertogin van Oostenrijk. « Enig in zijn soort ».

Deze medaille vertoont de volgende kenmerken :

Voorzijde gelijk aan de keerzijde met aan een zijde geen streepje 21 22 / 21 - 22. Metaal: koper verguld, doormeter: 37 mm, gewicht: 20 gr, rand: glad.

Deze medaille staat vermeld in het werk van GUIOTH, *Histoire numismatique de la Belgique*, zie de afbeelding in het katalogus « Munten van België » DE MEY 1971 nr. 80 biz. 34.

HOEKJE VAN DE VERZAMELAAR

Wie verkoopt mij de Canadese Dollars ; George VI 1937 tot 1947 (Y33).

Prijsopgave zenden aan BENNY COPPENS, Houtenkruis 17,
9390 MOORSEL

NUMISMATISCHE DAGEN

Op zondag **26 september 1971** richt de Afd. Leuven, in de salons « GEORGES » Hogeschoolplein te Leuven een grote ruilvergadering in.

Dit samentreffen, waarop veel verzamelaars van België en zelfs van het buitenland verwacht worden, begint te 10 uur, en loopt door tot ongeveer 18 uur.

De huurprijs per tafel werd vastgesteld op 100 Fr. Reservatie is niet nodig daar er voldoende tafels voorzien zijn.

De salons GEORGES bevinden zich in het centrum van Leuven in de straat gelegen achter het stadhuis.

In de zaal zelf is er gelegenheid tot het bekomen van dranken.

ALAERTS JOHAN, Voorzitter « NUMISMATICA » Leuven.

Diestsestraat 232, 3.000 LEUVEN.

Ruilmarkt ingericht door de Handelskring « Brugge's Oudste Deel » in samenwerking met het E.G.M.P. afdeling Brugge.

Op **zondag 5 september 1971** van 10 u tot 20 uur, in café « STRIJDESHUIS », Hallestraat 14, te Brugge.

Reservatie der tafels aan 50 frank.